

Chronimy wSPólne ENdemity SPEN

PL Nowy projekt ochrony endemitów tatrzańskich skupia słowackich i polskich ekspertów. Uniwersytet Techniczny w Zvoleniu, we współpracy z polskimi i słowackimi partnerami, rozpoczyna realizację dwuletniego projektu „Chronimy wSPólne ENdemity (SPEN)”, mającego na celu ochronę rzadkich gatunków Tatr – kozicy i świstaka tatrzańskiego.

Projekt o łącznym budżecie prawie 880 000 euro finansowany jest ze środków programu Współpracy transgranicznej Interreg Polska-Słowacja na lata 2021-2027. Obejmuje pięć ważnych instytucji: Politechnikę w Zvoleniu jako partnera głównego, Polski i Słowacki Tatrzański Park Narodowy, Park Narodowy Niżne Tatry z siedzibą w Bańskiej Bystrzycy, Muzeum Tatrzańskie im. Dra Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem.

Celem projektu jest usprawnienie współpracy transgranicznej parków narodowych oraz przyczynienie się do ochrony różnorodności biologicznej poprzez zastosowanie nowoczesnych praktyk i technologii. Projekt dotyczy inwentaryzacji genetycznej, oceny stanu zdrowia i łączności populacji tych endemicznych gatunków.

EN A new project to protect Tatra endemics, dedicated to Slovak and Polish experts. The Technical University of Zvolene is collaborating with Polish and Slovak partners to launch the two-year project "Protecting Common Endemics (SPEN)" aimed at protecting rare Tatra species – the chamois and the Tatra marmot.

The project, with a total budget of nearly €880,000, is financed from the Interreg Poland-Slovakia international cooperation funds for 2021-2027. It comprises five institutions: the Technical University of Zvolene as a network partner, the Polish and Slovak Tatra National Parks, the Low Tatras National Park located in Banská Bystrica, and the Dr. Tytus Chałubiński Tatra Museum in Zakopane.

The project aims to improve external cooperation between national parks and contribute to the protection of diverse uses through practice and technology. The project focuses on genetic inventory, health assessment, and conservation of these endemic species.

PLSK.01.02-IP.01-0002/24
pod tytułem „Chronimy
wSPólne ENdemity
(SPEN)”

PLSK.01.02-IP.01-0002/24
„Chráňime SPoločné
ENdemity (SPEN)”

SK Nový projekt na ochranu tatranských endemitov spája slovenských a poľských odborníkov. Technická univerzita vo Zvolene v spolupráci s poľskými a slovenskými partnermi začína realizáciu dvojročného projektu „Chráňime SPoločné ENdemity (SPEN)” zameraného na ochranu vzácných tatranských druhov - kamzíka vrchovského tatranskeho a svišťa vrchovského tatranskeho.

Projekt s celkovým rozpočtom takmer 880 000 EUR je financovaný z programu cezhraničnej spolupráce Interreg Poľsko-Slovensko 2021-2027. Zapája päť významných inštitúcií: Technickú univerzitu vo Zvolene ako hlavného partnera, Tatrzański Park Narodowy, Správu Tatranskeho národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici, Správu Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici, Tatranské múzeum Dr. Tytusa Chałubińskiego v Zakopanom.

Cieľom projektu je zefektívniť cezhraničnú spoluprácu národných parkov a prispieť k ochrane biodiverzity využitím moderných postupov a technológií. Projekt rieši genetickú inventarizáciu, hodnotenie zdravotného stavu a konektivity populácií týchto endemických druhov.

Interreg

Współfinansowany przez
UNIĘ EUROPEJSKĄ

Polska – Słowacja

PL

Kluczowe działania projektowe obejmują:

- Stworzenie wspólnych biobanków w celu zachowania próbek biologicznych;
- Wdrożenie jednego systemu monitorowania i udostępniania danych;
- Wdrożenie badań genetycznych i zdrowotnych;
- Działalność edukacyjna dla profesjonalistów i ogółu społeczeństwa.

Projekt dostarczy istotnych informacji na temat erozji genetycznej długo izolowanych populacji kozic i świstaków oraz ryzyka hybrydyzacji z alpejskimi podgatunkami, co jest kluczowe dla długoterminowego przetrwania tych unikalnych tatrzańskich gatunków. Wyniki będą wdrożone do projektu transgranicznego programu ochrony kozicy i świstaka. Projekt potrwa do 30 września 2027 roku, a jego częścią będą także ogólnodostępne wydarzenia edukacyjne, w tym warsztaty, seminaria oraz realizacja filmu dokumentalnego o znaczeniu ochrony bioróżnorodności Tatr – naturalnego dziedzictwa polsko-słowackiego pogranicza.

EN

Key project activities include:

- Creation of shared biobanks to preserve biological samples;
- Implementation of a single system for monitoring and sharing data;
- Implementation of genetic and health research;
- Educational activities for professionals and the general public.

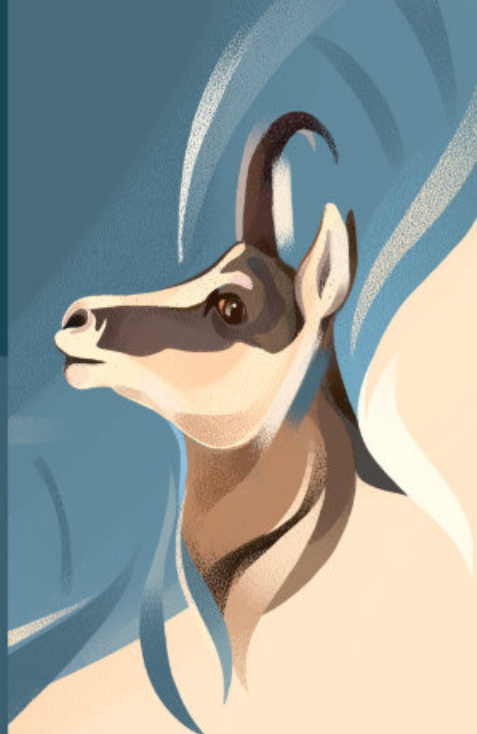
The project will provide crucial information on the genetic erosion of long-isolated chamois and marmot populations and the risk of hybridization with Alpine subspecies, which is crucial for the long-term survival of these unique Tatra species. The results will be incorporated into the draft cross-border chamois and marmot conservation program. The project will run until September 30, 2027, and will also include public educational events, including workshops, seminars, and the production of a documentary film about the importance of protecting the biodiversity of the Tatra Mountains – the natural heritage of the Polish-Slovak border region.

SK

Kľúčové aktivity projektu zahŕňajú:

- Vytvorenie spoločných biobaniek na uchovávanie biologických vzoriek;
- Zavedenie jednotného systému monitoringu a zdieľania údajov;
- Realizáciu genetických a zdravotných výskumov;
- Vzdelávacie aktivity pre odbornú i širokú verejnosť.

Projekt prinesie významné poznatky o genetickej erózii dlhodobo izolovaných populácií kamzíka a svišťa a riziku hybridizácie s alpskými poddruhmi, čo je kľúčové pre dlhodobé prežitie týchto unikátnych tatranských druhov. Výsledky budú implementované do návrhu cezhraničného programu starostlivosti o kamzíka a svišťa. Projekt potrvá do 30. septembra 2027 a jeho súčasťou budú aj verejné vzdelávacie podujatia vrátane workshopov, seminárov a dokumentárneho filmu o význame zachovania biodiverzity Tatier – prírodného dedičstva polsko-slovenského pohraničia.

Chráňme
SPoločné
ENdemity
SPEN

Interreg

Spolufinancovaný
EURÓPSKOU ÚNIOU

Poľsko – Slovensko